

Prædiken til 19. søndag efter Trinitatis

Mark. 2,1-12

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten
Markus:

Da Jesus efter nogle dages forløb igen kom til Kaper-naum, rygtedes det, at han var hjemme. Og der samlede sig så mange mennesker, at der ikke engang var plads uden for døren; og han talte ordet til dem. Så kom der nogle hen til ham med en lam, der blev båret af fire mand. Men da de ikke kunne komme hen til Jesus for de mange mennesker, fjernede de taget over det sted, hvor han var; og da de havde lavet hul, sænkede de båret med den lamme ned. Da Jesus så deres tro, siger han til den lamme: »Søn, dine synder tilgives dig.« Men der sad også nogle af de skriftkloge, og de tænkte i deres hjerte: »Hvad er det dog, han siger? Han spotter Gud. Hvem kan tilgive synder andre end én, nemlig Gud?« Da Jesus i sin ånd straks vidste, at de tænkte sådan ved sig selv, sagde han til dem: »Hvorfor tænker I sådan i jeres hjerte? Hvad er det letteste, at sige til den lamme: Dine synder tilgives dig, eller at sige: Rejs dig, tag din bære og gå? Men for at I kan vide, at Menneskesønnen har myndighed til at tilgive synder på jorden« – siger han til den lamme: »Jeg siger dig, rejs dig, tag din bære og gå hjem!« Og han rejste sig, tog straks båret og forlod stedet for øjnene af dem alle sammen, så de blev helt ude af sig selv og priste Gud og sagde: »Aldrig har vi set noget lignende!«

Markusevangeliet 2,1-12

”

I want to live, and not just survive”.

Disse ord, som er fra en moderne popsang, dækker meget godt den enkle kendsgerning, at et menneskeliv er andet og mere end blot overlevelse. Et liv kan være uden bund og uden indhold, selvom alle livsfor-nødenheder er opfyldt.

Hvad har et menneske brug for, for at kunne leve – og for at kunne leve godt? Hvad er ”det gode liv”?

Spørger du et tilfældigt menneske på din vej, kan svarene sikkert komme i en lind strøm og med stor selvsikkerhed: At have en familie, at have gode venner, et trygt hjem, kølig hvidvin i glasset og en lille (eventuelt klimavenlig) rejse til Rom eller Sydfrankrig eller Lapland, bare en gang imellem.

Det kan være mulighed for at få gode oplevelser, finde sammen med ligesindede i fællesskaber, en masse kram eller en hel bunke god og konstruktiv anerkendelse af lige præcis den du er.

Det gode liv er at kunne gøre dit liv til det, du finder bedst og mest meningsfuldt. Dit individuelle, frie, lykkesøgende liv. Det er ikke bare den amerikanske, men også den danske, den angolanske, den australske og den anatolisk-højslettiske drøm! Det er alles drøm: Det gode liv.

Noget kunne altså tyde på, at det gode liv handler om at have handlemuligheder.

Men mon ikke det gode liv ikke bare er handlemuligheder sådan i betydningen et stort – og eventuelt overflødigshornsagtigt – katalog af ting, man

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 790, 124 årgang
Oktober 2023
ISSN 0901-2214

kan gøre eller købe eller spise eller tage på som beklædning. De væsentligste, dybeste handlemuligheder er ikke et klædeskab eller en køledisk – det er ikke bare frit valg på alle hylder eller en praktisk talt uendelig webshop. Eksistentielle handlemuligheder handler om tilgang og derfor om tro og om håb og om (selv)tillid.

Så hvordan tilgår du dit liv? Hvilken mulighed for handling er mest grundlæggende, og ligger dybest, og er mest fundamental for at hele resten af den mangfoldige, forbrugsorienterede overbygning kan have det godt og stå godt i fod (som man sagde i gamle dage)?

Ligesom i dagens fortælling skal vi altså vove at bryde tagkonstruktionen ned, så vi kan komme ind i husets kerne, hvor vi kan få visdommen fortalt til os. Kernehuset, hvor Kraften sidder og forkynder.

Og hvad sker der her?

Her udspiller der sig et miniaturredrama, der viser os noget meget afgørende om, hvad livs- og handlemuligheder betyder for et menneske, og hvilke gruppeopvækkende konsekvenser det kan få, hvis de selvsamme muligheder bliver stækkede.

Til Kraftens Kilde, til Gudssønnen, til Jesus, bringes en lam mand. Han kan ingenting. Han kan ikke selv opsøge Frelsens sted, men må have hjælp til dette af fire gæve kammerater, der endda er så stædige, at de laver hul i det propfyldte hus for at nå deres destination. Den lamme mand kan altså ikke selv handle, ja, vi hører ikke engang om, at han kan kommandere med sine bærere. Han lader i alle henseender til at være ukampdygtig.

Og mens den lamme opholder sig for fødderne af Jesus, tilsiges han to ting: syndsforladelse og frihed.

For en umiddelbar betragtning er der noget næsten galgenhumoragtigt – og forargeligt – over Jesu første ord: Der kommer en i enhver forstand handlingslammet, stækket og ikke-agerende mand til ham, og så er det første, han siger til ham: ”Dine synder er dig forladt!” Næsten som en provokation, som en krænkelser, som en dybt nedsættende be-

mærkning. For hvis man ikke kan noget som helst, så kan man vel heller ikke synde! Så hvad skal man bruge tilgivelsen til?

Vi skal nok forestille os, at man på Jesu tid havde det med at ville finde mening i alt, der foregik, sådan at kosmos hang fuldt og helt sammen. Sådan at enhver sygdom eller ulykke, der måtte ramme en, på en skjult måde var udtryk for Guds straf over noget enten fordækt eller åbenlyst, man havde gjort sig skyld i.

Men hvis vi ser bort fra denne mulige tendens i Jesu samtid, så er det yderst provokerende at give syndsforladelse til en lammet mand, der ikke kan handle og da derfor selvfølgelig heller ikke kan synde.

Men... lad os forsøgsvis anskue Jesu ord og helbredelse af den lamme i en psykologisk snarere end en fysiologisk optik. For min skyld kan vi dog godt fastholde, at Jesus var i stand til at kurere alle mulige typer af sygdomme og skavanker, og at han netop derved viste, hvor meget livskraft han udstrålede som den levende Guds søn. Den omvandrede skaber- og velsignelseskraft, centreret i 70-80 kg kødeligt materiale.

Men skal en sådan beretning om en helbredelse være forkyndelse til andre end dem, der var til stede lige præcis den dag – til det lokale underholdningsshow: ”Kapernaum har Talent” – så vil jeg mene, at der skal siges noget andet og mere:

For hvad er det Jesus giver til den lamme? Hvad er det han siger, at han gør?

”Søn, dine synder tilgives dig!” Alt det, du måtte have forbrudt dig mod, alt det, du har gjort galt, alt det der tynger dig af synd, skam og skyld, lad det blive lettet fra dine skuldre.

Man kan blive lam af mange ting. Man kan blive lam, så man ikke længere kan noget som helst. ”Handlingslammet” kalder vi det. Årsagen kan sagtens være forkerte handlinger og dårlige dispositioner. Årsagen kan være selvoptagethed og ufølsomhed. Den kan være skadefryd eller misundelse.

Har vi en samvittighed eller en forurettet modpart, hvis vrede og sorgfyldte blik sender os til tælling, så kan alting gå i stå, og vi mister troen på, at det kan blive godt igen, eller at jeg kan handle rigtigt i verden igen. Så kan vi lammes. Og så har vi brug for at nogen andre åbner en lille dør, så en sprække af lys kan trænge ind, eller at vores venner tvinger en tagplade op, så lyset og livet kan bryde ud, også til os, der er sat udenfor døren, på en bærelse eller bare på en bænk.

Så kan tilgivelse være lige præcis, hvad vi har brug for. For ellers kan vi ikke vriste os fri af fortidens pine, der holder os fast, så vi ikke kan bevæge os frit ind i fremtiden. Så er håbet ude. For så tror vi ikke på livet længere.

Og hermed ankommer vi i denne svada-agtige fortælling til det andet, som Jesus giver til den lamme? Den anden ting han siger, at han gør:

Han giver forligheden tilbage. Han gør, at den lamme ikke længere er bundet til sin bærelse og til, hvad hans venner kan åbne af døre og tagplader, så hans liv igen kan blive lyst og let og rart. Så kan han gå frit.

Det er de handlemuligheder, Jesus giver: Han sætter os fri fra det, vi forbrød os mod, og giver os muligheden for at gå omkring igen og gå hjem, hvis det er det, vi vil.

Og det er det, vi allerdybest behøver. Det er hvad vi nok kan overleve, men ikke i sand forstand leve uden: Muligheden for at vriste os fri af lammelsen, som livet kan påføre os, når vi gør noget helt forfærdeligt. Nok kan man sige, at så længe vi er lammede gør vi da ikke mere skade, men det er ikke helt sandt; for som lammede forbryder vi os mod det potentiale, vi altid har for at gøre det gode frem for det onde. At bruge vores egen frihed til også at gøre andre frie og give andre bedre muligheder eller gøde de muligheder de allerede har.

Er vi lammede forbryder vi os mod håbet. Men som lammede har vi brug for hjælp til igen at rejse os og bruge vores muligheder til gode for medmennesket.

Så vi har brug for andres tro, for at vi selv kan kom-

me til tro og tro. Vi har brug for andres frihed, så vi selv kan blive frie. Og i sidste ende har vi brug for al den frelse, Gud kan give os, for at vi kan gøre som salmen lyder:

Gå da frit

Enhver til sit

Og stole på Guds nåde

Da får vi lyst og lykke til

At gøre gavn som Gud det vil

På allerbedste måde.

Af hjertet tak, Gud, for handlemulighed, for frihed og for syndernes forladelse.

Med dig i ryggen kan vi leve og ikke bare overleve.

Amen.

Hans Nørkjær Franch

Sognepræst i Aarhus Domkirke

Salmer (Den Danske Salmebog):

745: Vågn op og slå på dine strenge

31: Til himlene rækker

289: Nu bede vi den Helligånd

397: Trods længslens smerte

732: Dybt hælder året

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk